

Tab. 10.1. Inteligencje wielorakie według Howarda Gardnera

Rodzaj inteligencji	Charakterystyka	Przykłady*
1. Inteligencja językowa	Zdolność komunikowania się językowego w mowie i piśmie (często mierzona w tradycyjnych testach inteligencji za pomocą słownika i testów czytania ze zrozumieniem), a także np. językiem migowym lub alfabetem Braille'a	Poeci, pisarze, mówcy
2. Inteligencja logiczno-matematyczna	Zdolność logicznego myślenia, rozwiązywania problemów, wyciągania wniosków (mierzona za pomocą większości testów inteligencji w takich zadaniach, jak analogie, arytmetyka i problemy logiczne)	Matematycy, logicy
3. Inteligencja przestrzenna	Zdolność wykonywania zadań wymagających trójwymiarowych wizualizacji. Zdolność do tworzenia umysłowych obrazów przedmiotów i do myślenia o ich położeniu względem siebie	Marynarze żeglujący bez nowoczesnego sprzętu nawigacyjnego, chirurdzy, rzeźbiarze, malarze
4. Inteligencja muzyczna	Zdolność do wykonywania, komponowania i oceniania wzorców muzycznych (w tym wzorców rytmicznych i tonalnych)	Muzycy, kompozytorzy
5. Inteligencja cielesno-kinestetyczna	Zdolność do kontrolowanych ruchów i koordynacji ciała	Tancerze, atleci, chirurdzy, ludzie zręczni
6. Inteligencja interpersonalna	Zdolność do rozumienia zamiarów, emocji, motywów i działań innych ludzi oraz do skutecznej współpracy z innymi	Handlowcy, nauczyciele, klinicyści, politycy, liderzy religijni

Rodzaj inteligencji	Charakterystyka	Przykłady*
7. Inteligencja intrapersonalna	Zdolność do poznawania samego siebie, rozpoznawania swoich emocji, budowy poczucia tożsamości i regulowania własnego życia	Ludzie z dobrym wglądem w siebie, samoświadomi
8. Inteligencja przyrodnicza (naturalistyczna)	Zdolność klasyfikacji organizmów żywych jako członków różnych grup, rozpoznawania wzorów w przyrodzie	Biolodzy, przyrodnicy, ewolucjoniści
9. Inteligencja duchowa	Zdolność myślenia w abstrakcyjnych kategoriach duchowych i wprowadzania siebie w ramy duchowe (Uwaga! Gardner później wycofał tę kategorię ze swojej listy, argumentując, iż doszedł do wniosku, że fenomenologii emocji i religii – przeciw którym nic nie ma – nie będzie mieszać ze swoją teorią inteligencji**)	Przewodnicy duchowi, osoby religijne, osoby doświadczające uniesień duchowych
10. Inteligencja egzystencjalna	Zdolność stawiania sobie pytań i poszukiwania odpowiedzi na pytania egzystencjalne, na temat rozumienia wszechświata, celu istnienia, znaczenia śmierci, doświadczenia miłości itp.(Gardner co do uznania odrębności tej inteligencji również ma wątpliwości)***	Filozofowie, przywódcy religijni wybitni mężowie stanu

Źródło koncepcji: Gardner Howard, *Inteligencje wielorakie. Teoria w praktyce*, przeł. Andrzej Jankowski, Poznań 2002.

Opracowanie: Garstka Tomasz, *Psychopedagogiczne mity. Jak zachować naukowy sceptycyzm w edukacji i wychowaniu*, Warszawa 2016.